



ETKİNLİK 1: Dil ve Anlatım

Aşağıdaki metinlerle ilgili verilen bilgiler doğruysa kutucuğa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

1.	Hasan elleri cebinde sakın sakın yürüyordu. Yanından geçen insanların yüzüne bile bakmıyordu. Bu dalgınlık yol kenarında mağaza vitrinine bakan bir adama çarpana kadar devam etti. Çarptığı adamdan özür dilemek için dönünce oldukça kalın beyaz kaşları olan, yuvarlak yüzlü, bıyıklı, sevecen bir yüzle karşılaştı. Türk filmlerinden çıkmış gibi görünen bu adama bakıp kalmıştı. Yaşlı adam Hasan'ın konuşmasını beklemeden gülümseyerek "Önemli değil evlat." dedi. Hasan da yüzünde hafif bir tebessümle "Kusura bakmayın." deyip yoluna devam etti.
Olay içeren bir metinden alınmıştır.	D
Bir kişinin fiziksel özellikleri detaylı olarak anlatılmıştır.	D
Karşılıklı konuşmalara yer verilmiştir.	D
Ders vermek amacıyla yazılmıştır.	Y
Hayal ürünü unsurlara yer verilmiştir.	Y

2.	Keloğlan köyde anasının dizinin dibinde birkaç ay kalmış ama sormayın nasıl kalmış. Hem kendisine zulüm hem anasına eziyet... Sonunda dayanamamış varmış anasının en merhametli anında yanına "Sal ben gideyim ana, bu sefer dönüşüm elmaslarla zümrütlerle olacak." demiş. Anası çok duymuş bu lafları ama gene de oğluna gönlü olmamış "Var git." demiş. İçinden de "Sağ salim gel de varsın yanında elmaslar, yakutlar olmasın." demiş. Keloğlan düşünmüş: Altın dediğin nerede olur? Elbette yer altında. Yer altını en iyi kim bilir? Tabi ki yılanlar." Su başında bir yılan görmüş, hemen sokunmuş yanına. Yılan çıkarmış dilini "Canını seviyorsan daha fazla yaklaşmazsın bana." demiş. Keloğlan uzaktan derdini anlatmış yılan.
Bilgi vermek amacıyla yazılan bir metinden alınmıştır.	Y
Gerçekleşmesi mümkün olmayan olaylara yer verilmiştir.	D
Konuşurma sanatından yararlanmıştı.	D
Anlatımı pekiştirmek için soru cümlelerine yer verilmiştir.	D
Bir canlı ayrıntılarıyla betimlenmiştir.	Y

3.	Yeni bir araştırmada, yazarken el yazısı ve klavye kullanan üniversite öğrencilerinin beyin hücreleri arasında gerçekleşen etkinlikler incelendi. Sonra da elde edilen veriler karşılaştırıldı. El yazısında kasların çalışması ve anıların oluşumuyla ilgili beyin bölgeleri arasında daha fazla etkileşim olduğu ve bağlantı kurulduğu görüldü. Böylece harfleri dikkatlice şekillendirmek amacıyla karmaşık el hareketleri kullanmanın, klavye tuşlarına basit parmak hareketleriyle basmaktan daha önemli olduğu ortaya çıktı. Yani el yazısı hareketleri beynin öğrenme ve hatırlama süreçlerini olumlu etkileyebilir ve yazılan konuyla ilgili belleği güçlendirebilir. Çünkü bu sürecin yavaş olması, bilgiyi işlemek ve öğrenmek için beyne daha fazla zaman kazandırıyor.
Henüz gerçekleşmemiş bir olaydan bahsedilmektedir.	Y
Bilimsel bir metinden alınmış bir paragraftır.	D
Kanıtlanabilir içerikli cümlelerden oluşturulmuştur.	D
Birinci kişi ağızından anlatım tercih edilmiştir.	Y

ETKİNLİK 2: Dil ve Anlatım

Aşağıdaki metinler ile ilgili verilen bilgiler doğruysa uygun alana "✓" yanlış ise "X" koyunuz.

1.	(I) Asaf Çelebi uzun ömür sürmüş, çok çile çekmiş, az rahat yüzü görmüş ihtiyar bir pir-i faniydi. (II) Gençliğinin kuvveti kalmamış olsa da zekasının keskinliği yaşlılıkta da devam ediyordu. (III) Her soruna kolay, akılcı çözüm bulduğu için insanlar ona başları dara düştükçe danışmaya gelirlerdi. (IV) Günün birinde Rum ilinin hükümdarı valilerine söz geçiremez, onların halka zulmetmesini engelleyemez olmuş. (V) Baba dostu olan Asaf Çelebi'ye varıp minderine diz dayamış, el öpüp saygı göstermiş ve dertlerini bir bir anlatmış.
I. cümlede zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmıştır.	X
II. cümlede mecaz anlamlı sözcüğe yer verilmiştir.	X
III. cümlede benzetme sanatından faydalanılmıştır.	✓
IV. cümlede hayal unsuru olan olaylardan bahsedilmiştir.	✓
V. cümlede ikilemeden bulunmaktadır.	X

2.	(I) Dünyanın tepesi olarak bilinen Alaska doğal yapısı ile oldukça ilginç ve sıra dışı bir yer. (II) Alaska'da 737 bin insan, 175 bin geyik, 30 bin bozayı, 100 bin kara ayı ve 4700 kutup ayısı yaşıyor. (III) Hayvan çeşitliliği elbette bununla sınırlı değil: Dünyanın en büyük somon balıkları olan kral somonları ve kral yengeçleri gene burada yaşıyor. (IV) Alaska aynı zamanda "yeryüzünün beşiği" gibi çünkü 100'den fazla volkan bulunuyor ve her sene 5000'den fazla depremin görülüyor. (V) Elbette deprem ile yaşamaya alıştıkları için bu sarsıntılarda neredeyse hiç can kaybıyla karşılaşılıyor.
I numaralı cümle nesnel içeriklidir.	X
II numaralı cümlede sayısal değerlerden yararlanılmıştır.	✓
III numaralı cümlede karşılaştırmaya yer verilmiştir.	✓
IV numaralı cümlede benzetme sanatı bulunmaktadır.	✓
V numaralı cümlede koşul sonuç ilgisi vardır.	X

3.	(I) Yağmur giderek şiddetini artırıyor, yağmur suları yolların üzerinde kaldırımların kenarlarında birikmeye başlıyordu. (II) Doğu Anadolu'nun en ucu olan bu şehirde yılın bu mevsiminde her zaman karşılaşılan manzaralardı bunlar. (III) İnsanlar o kadar normal buluyorlardı ki bu su birikintilerini, başka şehirde herkesin şikayetçi olacağı bu durumdan hiç rahatsızlık duymuyorlardı. (IV) Yılın altı ayı kar gören toprağın, taşın rengini unutan insanlar için su birikintisi ne kadar sorun olabilirdi ki? (V) Kaldırımda akıp giden bu su taşkınına bakan esnaf çayını yudumlarken "Rahmet bastı gene sokakları." deyip huzur buluyordu.
I numaralı cümlede giderek artan bir durumdan bahsedilmektedir.	X
II numaralı cümlede anlatılan olayın daha öncede gerçekleştiği söylenmiştir.	X
III numaralı cümlede bir atasözüne yer verilmiştir.	✓
IV numaralı cümlede yazar cevabını bildiği bir soruyu sormuştur.	X
V numaralı cümlede konuşurma sanatına kullanılmıştır.	✓